

**กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม**
**Political Participation Process of Undergraduate Students in Public Administration
Program, Faculty of Arts and Science, Nakhon Phanom University**

สำราญ วิเศษ

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง
จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และระบบการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษ ซึ่งได้มาโดยวิธี
การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การทดสอบ t - test และ F - test (One-Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการแสดงความคิดเห็น รองลงมา ได้แก่ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการประเมินผล และ ด้าน
การตัดสินใจตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา พบว่า นักศึกษา ที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และ
ระบบการเรียนแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษา ที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษาและระบบการเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ควรมีสื่อที่ทันสมัยในการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ควรนำเสนอข้อมูลทางวิทยุ โทรทัศน์
และโปสเตอร์ เสนอข่าวสารให้มีความหลากหลาย ควรมีการประเมินผลทางการเมืองตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละเขต
การเลือกตั้ง และควรมีการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเมืองมากกว่านี้

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ABSTRACT

The purposes of the research were to study the political participation of undergraduate students in the Public Administration Program of the Faculty of Liberal Arts and Science, to compare their political participation classified by their sex, years of study and learning systems, and to study the suggestions for their political participation. The samples used in this study were 165 students in the regular and special programs gained by using simple random sampling. The instrument employed in this research was a 5-point rating scale questionnaire with the reliability value of 0.97, The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test (One-Way ANOVA). The results of the research were as follows: 1) The overall political participation of the students was at a moderate level. When each aspect was considered, it was found that their political participation showed moderate levels in all aspects arranged in order from the highest to the lowest means as follows: expressing opinion, information, evaluation and decision making, 2) The comparison of the political participation of the students classified by their sex, years of study and learning systems showed no statistically significant difference at the .05 level, and 3) Suggestions included providing modern media for political information and news, providing information via the radio, television and poster, providing the diversity of news, assessing the political results according to what actually occurs in each election area, and disseminating more political information.

Keyword: Political Participation

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นเวลานาน ตั้งแต่อดีตมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ้างก็แค่เพียงการรัฐประหาร ที่มีลักษณะเพียงแค่เป็นการเปลี่ยนผู้ปกครองประเทศหรือราชวงศ์ที่ปกครองประเทศแต่ยังคงมีโครงสร้างการปกครองหรือการเมืองเกือบจะเรียกได้ว่า ระบอบเดิมมาตลอด ซึ่งประชาชนแทบจะไม่มีส่วนร่วมใด ๆ ในการเมืองการปกครองประเทศเลย หรือจะมีส่วนร่วมบ้างก็แค่เพียงผู้รับการปฏิบัติเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พุทธศักราช 2475 เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะคณะผู้ปกครองประเทศเท่านั้น โครงสร้างทางการเมืองและการบริหารประเทศยังไม่มีเปลี่ยนแปลง นักวิชาการบางคนมองว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เป็นการชิงสุกก่อนห่าม ประชาชนยังไม่เข้าใจและยังไม่พร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศตามสิทธิและหน้าที่ที่ระบอบ

ประชาธิปไตยกำหนดให้ ตลอดระยะเวลามากกว่า 60 ปี หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เกิดการรัฐประหารมากมายหลายครั้งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญถึง 9 ครั้ง (สุจิต บุญบงการ. 2534 : 9-10)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาจะมีเฉพาะเมื่อมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ซึ่งเมื่อมีการหย่อนบัตรเลือกตั้งไปแล้ว ก็เหมือนกับว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เสร็จสิ้นแล้ว จะกลับมามีส่วนร่วมอีกครั้ง ก็ต่อเมื่อมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรใหม่ จนเกิดคำกล่าวที่ว่า “การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง” ทั้ง ๆ ที่โดยหลักประชาธิปไตยแล้ว การเมืองเป็นเรื่องของประชาชนทุกคนในประเทศ (มานิตย์ จุมปา. 2541 : 8)

การที่มหาวิทยาลัยนครพนมเกิดจากการหลอมรวมสถาบันการศึกษาในจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพราะการเมืองของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์การปฏิวัติเมื่อ 19 กันยายน พุทธศักราช 2549 ที่ส่งผลทำให้

สภาพการณ์ทางการเมืองมีความผันผวน และมีความวุ่นวายในหลายกรณีจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าภายหลังการปฏิวัติ 19 กันยายน พุทธศักราช 2549 แล้ว ได้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย มีการรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่นักศึกษาโดยทั่วไปยังมีบทบาทค่อนข้างน้อย ดังปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ตลอดจน ลักษณะต้งว่านี้รวมถึงนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนครพนมด้วย อีกทั้งยังไม่มีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ในเขตพื้นที่ของจังหวัดนครพนมมาก่อนเลย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม ด้วยคาดหวังว่าผลของการวิจัยนี้อาจจะมีผลทั้งในเชิงวิชาการ และการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาและประชาชนโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และระบบการเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และระบบการเรียนแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของการศึกษาโดยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชา และภาคพิเศษ ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศิลปศาสตร์

และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม 4 ด้าน (กลยา ยศคำลือ. 2552 : 45-46) ได้แก่ 1) ด้านข้อมูลข่าวสาร 2) ด้านการแสดงความคิดเห็น 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการประเมินผล

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชาและภาคพิเศษที่กำลังศึกษาในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้แก่ 1) เพศ 2) ชั้นปีที่กำลังศึกษา 3) ระบบการเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านข้อมูลข่าวสาร 2) ด้านการแสดงความคิดเห็น 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการประเมินผล

ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2554

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชา และภาคพิเศษ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 จำนวน 280 คน โดยจำแนกตามชั้นปีที่ 1-4
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชาและภาคพิเศษที่กำลังศึกษาในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยใช้สูตรการคำนวณของทาร์ ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727) และใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งรายละเอียดแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และระบบการเรียน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา โดยผู้วิจัยใช้กรอบการสร้างแบบสอบถามใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านข้อมูลข่าวสาร 2) ด้านการแสดงความคิดเห็น

3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการประเมินผล เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72) โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมได้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัย และขอความอนุเคราะห์จากคณบดีให้นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตอบแบบสอบถาม
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

มีขั้นตอนดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ลงรหัสตามแบบการลงรหัส ตามเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
3. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ปรากฏผลดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.83) จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.85) รองลงมาคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.97) ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 0.83) และด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 0.95)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และระบบการเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษาและระบบการเรียนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยนักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหลากหลาย ดังนี้ ควรมีสื่อที่ทันสมัยในการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ควรนำเสนอข้อมูลทางการเมืองทางวิทยุ โทรทัศน์ และโปสเตอร์ ควรมีการเสนอข่าวสารทางการเมืองภายในคณะให้มีความหลากหลาย ควรมีการประเมินผลทางการเมืองตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละเขตการเลือกตั้ง และควรมีการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเมืองมากกว่านี้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการทำวิจัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. ด้านข้อมูลข่าวสาร นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ จัดหาสิ่งพิมพ์ เพื่อการแจ้งข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมทางการเมืองในชุมชนมีปริมาณอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการแสดงความคิดเห็น นักศึกษามีส่วนร่วมในเวทีประชาคมเพื่อแสดงออกถึงการให้ความสนใจต่อข่าวสารและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือการถกเถียงปัญหาการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการตัดสินใจ นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในการเข้าซื้อถอดถอนรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี และการเข้าข้อเสนอกฎหมาย การมีส่วนร่วมในกับกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองในการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการประเมินผล นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในการร่วมจัดทำเว็บไซต์ซึ่งเป็นช่องทางสื่อสารกับประชาชนเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเมือง และการเข้าร่วมในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานและผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมทางการเมือง และมีส่วนร่วมในการสัมมนาวิชาการต่าง ๆ เพื่อประเมินกิจกรรมการเมือง โดยมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การจัดให้มีศูนย์ข้อมูล ห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ประยูรทอง (2547 : 80) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูง ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC) มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของจวนอรุณ อักษรเสือ (2549 : 61) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภดล สำราญพงษ์ (2552 : 70) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโคกศรี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา มีแสง (2544 : 73) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า นักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาเพศหญิง อายุของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและนักศึกษาที่ศึกษาอยู่คณะต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการมี

ส่วนร่วมทางการเมือง นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา ยศคำลือ (2552 : 61) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษากรณีนักศึกษาภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกภพ ลิ้มวิบูล (2548 : 61 - 63) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูรย์ ญูซ (2548 : 50) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายในของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง อยู่ในระดับสูง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีวัตร สิงห์แก้ว (2546 : 44) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต อยู่ในระดับน้อย และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพร สุคนธรรัตน์สุข (2544 : 56 - 57) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับน้อย

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ระบบการเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่มีเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และระบบการเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. นักศึกษาจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และระบบการเรียน มีความสนใจเรื่องการเมือง และมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มิตเบรธ (ปิยะนุช เงินคล้าย. 2541 : 18 - 19 ; อ้างอิงจาก

Milbrath. 1977) ประชาชนจะมีปฏิกิริยาตอบสนองและมีส่วนร่วมทางการเมืองที่หลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะของปัจเจกบุคคล ลักษณะสภาวะแวดล้อม ตลอดจนการถูกกระตุ้นโดยสื่อต่าง ๆ ดังนี้ ผู้ที่ชอบการพูดคุยอภิปรายทางการเมืองจะมีส่วนร่วมทางการเมือง และการถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ถูกกระตุ้นทางการเมือง ผู้ที่มีการติดต่อทางการเมือง จะมีส่วนร่วมทางการเมืองให้ออกไปหาเสียงหรือเกี่ยวข้องกับการรณรงค์ทางการเมืองมากกว่าเพศชายจะถูกกระตุ้นให้สนใจทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามักจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย ซึ่งมักจะตัดตัวเองออกจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ ในขณะที่คนที่มีการศึกษาน้อยกว่า จะกระทำกิจกรรมที่มีความสุตโตงทางการเมืองได้มากกว่า เช่นเดียวกับ แมคคอสกี้ (สกลิต นิยมญาติ. 2524 : 33-34 ; อ้างอิงมาจาก McClosky. 1968) ได้อธิบายลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ประการ คือตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ เพศ และที่อยู่อาศัย ตัวแปรทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการให้รางวัล หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วม และตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง คือ พรรคการเมือง

2. นักศึกษามีความสนใจเรื่องข้อมูลข่าวสารการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการประเมินผลทางการเมือง และตัวผู้รับสมัครลงเลือกตั้งอาจเป็นเพราะการนิยมสนับสนุนตัวบุคคลหรือนโยบาย และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวหรือท้องถิ่นที่มีการพูดคุยกันทางการเมือง การได้รับข่าวสารข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ และกระบวนการกล่อมเกลือบรมปลุกฝังทางสังคมหรือสังคมการเมือง เช่นเดียวกับชลธิชา มีแสง (2544 : 73) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง พิจารณาจากกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยนักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง อยู่ในระดับต่ำ จากเหตุผล

ดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกภพ ลิมปวิบูล (2548 : 83) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า เพศ ชั้นปีการศึกษา ภาควิชาแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จวนอรุณ อักษรเสือ (2549 : 79) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ชั้นปีที่กำลังศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา ยศคำลือ (2552 : 68) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษากรณีนักศึกษาภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาชายและหญิง ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา มีแสง (2544 : 78) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า นักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาเพศหญิง อายุของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและนักศึกษาที่ศึกษาอยู่คณะต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยนักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง และด้านการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวราวุธ เด่นแพทย์ขจรกุล (2545 : 85) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษา

เพศหญิง นักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีชั้นปีการศึกษาต่ำกว่าและนักศึกษาที่ศึกษาอยู่คณะต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่นเดียวกับ วีรพงษ์ นกน้อย (2546 : 72) ได้ศึกษาเรื่อง ลักษณะความเป็นพลเมืองดี : กรณีศึกษานิสิตระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เพศของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นิสิตที่มีอายุน้อยกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่านิสิตที่มีอายุน้อยกว่า นิสิตที่มีชั้นปีการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีชั้นปีต่ำกว่าและนิสิตที่ศึกษาอยู่ภาควิชาต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหากพิจารณาในการบริหารแล้วถือว่ายังมีข้อเสนอแนะที่ควรได้รับการปรับปรุงดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยด้านข้อมูล ควรส่งเสริมในการมีส่วนร่วมจัดทำ จัดหาสิ่งพิมพ์เพื่อการแจ้งข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมทางการเมืองในชุมชน และการร่วมประชุมกับกลุ่มองค์กรประชาคมหมู่บ้านและอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการเมืองในท้องถิ่น
2. จากผลการวิจัยด้านการแสดงความคิดเห็น ควรจัดเวทีประชาคมเพื่อแสดงออกถึงการให้ความสนใจต่อข่าวสารและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือการถกเถียงปัญหาการเมือง และการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังปัญหาของประชาชน และร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนเพื่อจัดเวทีแสดงความคิดเห็นในกลุ่มประชาคม ชุมชน

3. จากผลการวิจัยด้านการตัดสินใจ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นระดับรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรี รวมทั้งมีส่วนร่วมในกลุ่มผลประโยชน์ สมาชิกพรรคการเมือง ในการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

4. จากผลการวิจัยด้านการประเมินผล ควรร่วมกันจัดทำเว็บไซต์เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารกับประชาชนเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเมือง และมีการร่วมกันสัมมนาวิชาการต่าง ๆ เพื่อประเมินกิจกรรมการเมือง โดยมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การจัดให้มีศูนย์ข้อมูล ห้องสมุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เกี่ยวกับการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในการเข้าชื่อเพื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเกี่ยวกับการตัดสินใจ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา ยศคำลือ. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษากรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการวิจัย เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- จวนอรุณ อักษรเสื่อ. (2549). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุฬามาศ ประยูรทอง. (2547). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชลธิชา มีแสง. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- นภดล สำราญพงษ์. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโคกศรี อำเภอ
ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รัฐศาส-
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.
- ปริวัตร สิงห์แก้ว. (2547). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
นักศึกษา : ศึกษาเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
วิทยาเขตรังสิต. ปัญหาพิเศษ ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานิตย์ จุมปา. (2541). “ประชาชนได้อะไรจากกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญ,” วารสารการเลือกตั้ง. ปีที่ 1.
- วรารุณ เต็มแพทย์ชรางกูล. (2549). พฤติกรรมการเปิดรับ
ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิฑูรย์ ภูษ. (2548). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคลากร
ภายใน มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- วีรพงษ์ นกน้อย. (2546). ลักษณะความเป็นพลเมืองดี :
กรณีศึกษานิสิตระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุจิต บุญบงการ. (2534). การพัฒนาทางการเมืองของไทย :
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำพร สุนทรรัตนสุข. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงใน
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอกภพ ลิมปิบูล. (2548). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
นิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- McClosky, H. (1968). Political Participation.
International Encyclopedia of the Social
Science. Vol. 12. New York : McMillan and Free
Press.
- Milbrath, L.W. (1971). Political Participation.
New York : University of Buffalo Press.
- Milbrath, L.W. and Goel. (1977). Political Participation :
How and Why Do People Get Involved in
Politics. 2nd ed. Chicago : Rand McNally College
Publishing Company.
- William, A. Riker. (1987). Democracy, in Academic
American Encyclopedia. Princeton, New Jersey :
Arete Publishing.
- Yamane, T. (1973). Statistics; An Introductory Analysis.
3rd ed. Japan : Harper International Edition
Tokyo.